

Geachte heer De Vries, beste Berend,

Bij deze adviseer ik u over de te vormen coalitie voor het Tilburgse college. Mijn conclusie is dat er een werkbare meerderheid gevormd kan worden van vier partijen, te weten D66, SP, CDA en GroenLinks. Ik stel u voor deze partijen uit te nodigen voor coalitiebesprekingen, eindigend in een bestuursakkoord op hoofdlijnen. Ik licht mijn advies hierna kort toe.

De afgelopen dagen heb ik gesprekken gevoerd met alle partijen die in de raad vertegenwoordigd zijn. De betrokkenheid van de partijen bij Tilburg, de stad en zijn bewoners, is groot. Voor alle fracties van enige omvang geldt dat zij zich bereid hebben getoond om bestuurlijke verantwoordelijkheid te dragen. De bereidheid om daarbij over onderlinge verschillen heen te stappen en pragmatisch afspraken te maken was groot. De gepolariseerde verhoudingen uit de voor-vorige raadsperiode (2006 – 2010) hebben bij een aantal fracties duidelijk sporen achter gelaten. Algemeen bestaat er binnen de raad de behoefte aan stabiliteit en constructieve samenwerking, niet alleen binnen een te vormen coalitie, maar ook binnen de raad als geheel.

Er is een sterk besef dat Tilburg gebaat is bij een college en een raad met slagkracht en innovatief vermogen. De rijksoverheid legt op een drietal terreinen (zorg, jeugdzorg en arbeidsparticipatie) belangrijke taken neer bij de gemeenten. Politieke partijen denken verschillend over dit overheidsbeleid, maar iedereen beseft dat het gaat om complexe operaties, waarin moet worden geprobeerd efficiëntie te combineren met kwalitatief goede zorg voor de mensen die het nodig hebben.

Op ruimtelijk-economisch terrein is het tijd op knopen door te hakken over een programma voor een aantrekkelijke binnenstad, de ontwikkeling van de Spoorzone en het stimuleren van bedrijvigheid. Nu de economie weer aantrekt wordt het voor Tilburg zaak om kansen te pakken. Dat vergt alertheid, voortvarendheid en visie.

Met betrekking tot de collegesamenstelling stellen de meeste fractievoorzitters voor om met de formatie te beginnen bij partijen die bij de verkiezingen gewonnen hebben. Met daarbij de aantekening dat een college met D66 en LST niet voor de hand ligt, gezien de uitspraak van D66 vóór de verkiezingen, dat er voor een dergelijke samenwerking te grote verschillen zijn qua stijl en inhoud. Een aantal partijen vindt het spijtig dat deze mogelijkheid daarom niet onderzocht kan worden, maar verklaart tevens dat het, ook vanuit hun optiek, waarschijnlijk lastig zou zijn geworden om met LST tot een werkbaar akkoord te komen. Extra complicatie is de door LST uitgesproken voorkeur voor een college zonder de SP, na de verkiezingswinst immers de op één na grootste partij van de stad. Aldus ben ik tot de conclusie gekomen dat een samenwerking tussen D66 en SP, als winnende partijen, een goed vertrekpunt voor de formatie zou vormen.

Voor het vormen van een meerderheidscoalitie zijn in de Tilburgse raad ten minste vier partijen nodig, resulterend in een college van vijf wethouders (waarbij D66 dus twee wethouders levert). In goed overleg hebben D66 en SP besloten op een dergelijk compact college in te zetten, en dus niet op een coalitie van vijf partijen en een zeshoofdig college, met een meer comfortabele meerderheid. D66 en SP zijn zich ervan bewust dat de stabiliteit in een vierpartijen college moet worden verankerd in goede inhoudelijke afspraken en een zodanige relatie met de niet-collegepartijen dat ook daar, op onderdelen, steun kan worden verworven voor het te voeren beleid. Hiermee wordt tevens tegemoet gekomen aan een breed geuite wens in de nieuwe raad om een cultuur te creëren waarin partijen binnen en buiten de coalitie 'elkaar wat gunnen'.

Op inhoudelijke gronden hebben D66 en SP een voorkeur uitgesproken voor coalitieonderhandelingen met GroenLinks en het CDA. Het is mijn indruk dat deze partijen in staat moeten zijn, vanuit een gedeelde visie, een programma voor de stad te formuleren, dat antwoord geeft op de uitdagingen, die ik hierboven kort heb aangeduid.

Dat D66, SP, CDA en GroenLinks en ervoor hebben gekozen in deze samenstelling een compact college te gaan vormen, wil niet zeggen dat er op de vitale dossiers sprake is van onoverbrugbare tegenstellingen met de andere fracties, die qua zetelaantal in aanmerking zouden komen voor collegedeelname. Integendeel: de beoogde coalitiepartijen hopen op een constructieve samenwerking met een kritische oppositie.

Veel fracties hebben aandacht gevraagd voor de samenwerking binnen de raad. Men wil geen 'dichtgetimmerd' akkoord. De beoogde coalitiepartijen zijn het daarmee eens en willen een bestuursakkoord sluiten op hoofdlijnen, waarin een sociaal mensbeeld centraal staat, met een heldere visie op de ontwikkeling van de stad

en een verfrissende bestuurlijke benadering. Het nieuwe college wil vooruit, nú en samen. Met een agenda waarin ondernemersgeest, sociaal beleid en duurzaamheid hand in hand gaan. Geen bestuur vanuit blauwdruk-denken en gevestigde belangen, maar met aandacht voor (andere) geluiden uit de stad, lef om nieuwe initiatieven de ruimte te geven en in te zetten op wat écht werkt. De nieuw te vormen coalitie ziet de gemeente als een 'netwerkorganisatie'. Het zoeken en benutten van verbindingen zal centraal staan. Binnen de gemeente (college, raad, ambtelijk apparaat) maar vooral ook met externe partijen.

Veel van wat er op de gemeente afkomt is nog ongewis, wat het niet verstandig maakt allerlei harde standpunten 'in beton te gieten'. De uitdaging van het nieuwe college wordt dan ook om steeds vanuit visie en vooruitgangsoptimisme, met anderen, te zoeken naar breed gedragen, innovatieve oplossingen. Die ambitie zal in de komende weken vertaald moeten worden in een bestuursakkoord.

Met vriendelijke groet,

Hans Dieteren
informatieur